

Did they feed you from the fat tail

מאליה מי קספו לך –

OVERVIEW

ריב"ב planned to entrap the ארמא who ate from the פסח, by encouraging him to ask that he be fed from the אליה which is (usually) המזבח. There are certain פסחים whose אליה is not המזבח and נקרב ע"ג המזבח will explain how ריב"ב surmounted that difficulty. תוספות also discusses why ריב"ב was not עולה רגל (to be his מקריב פסח).

anticipates a difficulty and resolves it:

אף על גב דגדי אין אליתו קריבה¹ רוב פסחיהם היה טלה או שמא הגיד לו –

Even though the אליה of a kid goat is not offered on the מזבח;² nevertheless the majority of their פסחים was sheep. Or perhaps the ארמא told ר"י that he would be bringing a טלה.³

עלייה לרגל addresses the issue of תוספות:

ורבי יהודה בן בתירא שלא עלה לרגל –

And why is it that ריב"ב himself was not עולה לרגל to be מקריב the פסח the מקריב?!

answers:

יש לומר שלא היה לו קרקע⁴ –

One can say that he owned no land, and is therefore not מחוייב in עלייה לרגל-

או זקן היה שאינו יכול להלך ברגליו⁵ דפטור מפסח⁶ כמו מראה –

Or he was (so) old that he was not able to walk on his feet in which case he is exempt from bringing the פסח as he is exempt from the מצוה of ראייה (appearing before ה' in the ביהמ"ק on the רגלים).

¹ It is only the אליה of sheep that it נקרב on the מזבח (see ז-ט ויקרא ג), however the אליה of a goat is not נקרב on the מזבח and it may be eaten.

² It is possible that the group that the ארמא will join will be מקריב גדי for the פסח. When the ארמא will ask for the אליה it will be a valid request and will arouse no curiosity (and ריב"ב's plan will not succeed).

³ This second answer addresses (perhaps) the case where the ארמא brought his own פסח; קרבן פסח; while the first answer deals with the case where the ארמא joined in an existing חבורה. See, however, the חתם סופר who interprets או שמא to mean that ריב"ב told the ארמא to participate in a פסח of a טלה.

⁴ See the גמרא later on ח,ב where אמי ר' derives from a פסוק that עולה לרגל מי שאין לו קרקע אין עולה לרגל. See 'Thinking it over' # 2.

⁵ The first משנה in חגיגה states שאינו יכול לעלות ברגליו.

⁶ קרבן פסח from ראייה is also a פטור from פטור. See 'Thinking it over' # 1.

עולה לרגל was not ריב"ב offers another answer why תוספות

אי נמי נציבין חוץ לארץ היא כדמוכח בסיפרי⁷ בפרשת ראה –

Or you may also answer that the city of נציבין where ריב"ב lived was outside ארץ
קרבן from a פטור he is חו"ל, Since he lived in ישראל, **as is evident in סיפרי in ראה בפרשת ראה**.⁸

תוספות offers an additional source that נציבין was in חו"ל:

ועוד בתרגום ירושלמי (בראשית י, ו) וארץ ואכד וכלנה בארץ שנער –

And furthermore the תרגום ירושלמי on the פסוק of וארץ ואכד וכלנה in the land of
שנער -

מתרגם והדס ונציבין וקטיספי:

translates the names of these three cities as **והדס ונציבין וקטיספי**. It is evident that נציבין
is in שנער which is חו"ל.

SUMMARY

עולה was not ריב"ב. (אליתו קריבה לגבוה טלה) where פסחים Most were brought from a טלה
either because he had no קרקע, was unable to walk, or lived in חו"ל.

THINKING IT OVER

1. It seems from תוספות that one who has no קרקע or cannot walk is פטור from a קרבן
פסח (just as he is פטור ממצות ראייה), and that he who lives in חו"ל is פטור from ראייה
to פטור מקרבן פסח (and קרבן פסח).⁹ The commentaries question the comparison of פטור ממצות ראייה
(in regards to קרקע ואין יכול להלך), and also concerning the source that one who lives in חו"ל is פטור ומראיה.¹⁰

2. How is it that ריב"ב had no קרקע? Seemingly א"י was divided amongst all the
¹¹?! קרקע ריב"ב had no קרקע, how is it that ריב"ב, בני"י

⁷ The סיפרי on the (דברים יב,כט) relates that some תנאים were traveling to ריב"ב (to learn by him) when the realized they are leaving א"י they changes their minds and returned, עיי"ש.

⁸ See 'Thinking it over' # 1.

⁹ See footnotes #'s 6 & 8.

¹⁰ See ברכת אברהם וכו' and ח"ב אות כב.

¹¹ See (brought in ברכה) קול אליהו.